

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/32/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8417206643
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Wagshalová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8417206643.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú Z. B., O.. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpenú procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Kežmarok, dieťa rodičov: matky L. B., E.. B., O.. X.X.XXXX, bytom P. L.. Š. XX, M. a otca E. B., E.. Č., O.. XX.X.XXXX, bytom V. XX, F. O. X., zastúpeného JUDr. Jánom Slovinským, advokátom so sídlom Štefánikovo námestie 13, Spišská Nová Ves, na návrh otca o úprave styku s maloletým dieťaťom a o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Kežmarok sp. zn. 3P/159/2017-16 zo dňa 13.11.2017, takto

rozhodol:

Potvrďuje sa uznesenie.

odôvodnenie:

Predmet konania

1. V konaní o úpravu styku vedenom na Okresnom súde Kežmarok pod sp. zn. 3P 159/2017 sa otec mal. návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáha, aby súd upravil styk s maloletou Z..

Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Kežmarok ako súd prvej inštancie (ďalej len „súd“) rozhodol cit.:

„N a r i a d ť u j e podľa § 325 ods. 2 písm. d) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku t o t o n e o d k l a d n é o p a t r e n i e :

Do právoplatného skončenia konania vo veci samej o úprave styku otca s maloletým dieťaťom j e otec E. B., rod. Č., nar. XX.X.XXXX o p r á v n e ý s t r e t á v a ť sa s maloletou Z. B., O.. XX.X.XXXX každý páry týždeň kalendárneho roka v nedeľu v čase od 9.00 hod. do 18.00 hod. s tým, že otec si maloletú vyzdvihne v mieste bydliska matky a na rovnakom mieste maloletú riadne a včas odovzdá matke. Matka L. B., O.. X.X.XXXX j e p o v i n n á maloletú na stretnutia s otcom včas a riadne pripraviť a tomuto odovzdať.“

3. Z návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj oboznámením sa s obsahom pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 5P/16/2016 a s doposiaľ neprávoplatným rozsudkom Okresného súdu Kežmarok č. k. 6P/21/2016-50 z 25.1.2017 mal súd v konaní osvedčené, že rodičia maloletej Z. spolu nežijú, sú v rozvodovom konaní, ich vzájomné vzťahy nie sú pozitívne, maloletá bola právoplatným rozhodnutím súdu zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na výživu maloletej výživným v sume 70,- eur mesačne, styk otca s maloletou súdnym rozhodnutím upravený nebol, dohoda medzi rodičmi ohľadom stretávania sa otca s maloletou nie je a je vysoko nepravdepodobná, nakoľko podľa tvrdení otca matka mu v styku s maloletou bráni a maloletú proti

nemu šťve, otec tak nevidel maloletú už takmer jeden rok a to napriek jeho snahe stretnúť sa, resp. spojiť sa telefonicky s maloletou. Vzhľadom na zistený skutkový stav dospel súd k záveru, že otec osvedčil, že je tu reálne bezprostredné nebezpečenstvo ohrozenia jeho vzťahu s maloletou, hrozí ich vzájomné odcudzenie sa. Podľa názoru súdu je nutné rozhodnúť a upraviť styk otca s maloletou súdnym rozhodnutím tak, aby sa tento realizoval pravidelne, aby mala matka možnosť maloletú na stretnutia riadne pripraviť aj po psychickej stránke, aby sa tak predišlo vzniku konfliktov medzi rodičmi a aby bol tak maloletej vytvorený pravidelný režim, pričom by bolo rešpektované jej právo na zachovanie vzťahu k obidvom rodičom. Súd dospel k záveru, že v záujme maloletej Z. za účelom zabránenia prehĺbeniu narušenia citových väzieb medzi ňou a otcom je, aby sa otec s ňou stretával každú páru nedeľu v mesiaci od 9.00 hod. do 18.00 hod. tak, ako aj navrhol otec s tým, že matka je povinná maloletú na styk s otcom riadne a včas pripraviť, v určenom čase a v mieste svojho bydliska maloletú otcovi odovzdať a otec je povinný po ukončení styku v určenom čase v mieste bydliska matky maloletú matke vrátiť. Súd má za to, že nariadeným neodkladným opatrením sa vytvoria predpoklady pre vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb maloletej k obom rodičom. Vytvárať a udržiavať hlbší citový vzťah medzi otcom a malolekým dieťaťom v takomto nízkom veku dieťaťa (6,5 roka) je možné len stretávaním sa maloletej a otca osobne.

Obsah odvolania

4. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podala odvolanie matka. Uviedla, že žiadne z tvrdení otca nie je pravdou. Počas trvania manželstva sa otec maloletej nevenoval, i malú si vôbec nevšimál, ale keď ona náhodou pri hre drgla do stoličky na ktorej on sedel, alebo mu stúpila na nohu. alebo sa ho snažila na seba upozorniť tým že ho poklepala po ramene, tak na ňu spustil taký britký krik. že sa dieťa roztriaslo. Na nej to zanechávalo taký účinok, že sa v noci pocikávala a nechcela byť s nami v našom byte. S pocikávaním prestala až po odchode otca zo spoločnej domácnosti. Dcéra nemá a ani nemala s otcom vybudovaný žiadny vzťah, ba naopak bála sa ho a aj dnes sa ho bojí. Otcov záujem o dcéru je iba vtedy keď do Kežmarku príde so svojou matkou inokedy si ani nespomenie, že ju má. Ako otec nemá len práva, ale aj povinnosti. Keby mal o dieťa naozaj záujem, nemal by problém pravidelne prispievať na jej výživu. I keď ho súd rozsudkom pod sp. Zn. 5P 16/2016-30 zo dňa 29.12.2016 zaviazal prispievať na jej výživu mesačne sumou 70,-€ počnúc dňom 1.2.2016 vždy do 20 dňa príslušného mesiaca vopred a dlžné výživné od 1.2.2016 do 31.12.2016 vo výške 620.-€ mesačne v splátkach po 20.-€, výživné začal uhrádzať a po tom, keď bolo voči nemu začaté trestné stíhanie za prečin zanedbania povinnej výživy a aj to len v sume 70,- €. Z dlžného výživného do dnešného dňa nezaplatil ani cent.

Hodnotenie odvolacieho súdu

5. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len C.s.p.) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 C.s.p.), preskúmal rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378 a nasl. C.s.p., vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletej nie je dôvodné, v dôsledku čoho sú splnené podmienky na potvrdenie vecne správneho uznesenia súdu prvej inštancie.

Podľa čl. 3 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa toho ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 325 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

Podľa § 325 ods. 2 C.s.p., neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby a) poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje, b) zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde, c) nenakladala s určitými vecami

alebo právami, d) niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala, e) nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z násillia, f) nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojim konaním ohrozuje, g) písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená, h) sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

6. Zákonou podmienkou na nariadenie neodkladného opatrenia je potreba bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania.

7. Z obsahu spisu vyplynulo, že na základe rozsudku Okresného súdu Kežmarok zo dňa 25.1.2017, č.k. 6P/21/20126-50 bola maloletá Z. zverená do osobnej starostlivosti matky, styk upravený nebol. Otec inicioval súdne konanie o úprave styku s maloletou tvrdiac, že dcéru nevidel vyše roka, nakoľko mu matka bráni v styku. Na súde prvej inštancie prebieha konanie o úpravu styku. Je zrejmé, že nedošlo k dohode rodičov o styku, konanie o úpravu rodičovských práv nie je právoplatne skončené. Konanie prebieha od 10.10.2017 a je predpoklad, že môže trvať dlhšiu dobu.

8. Súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä: a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývoj mal. dieťaťa, b) zastupovanie mal. dieťaťa, c) správa majetku mal. dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy mal. dieťaťa (§ 28 ods. 1, 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine).

9. Úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za to, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci. Záujmom dieťaťa je nepochybne, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova maloletého dieťaťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Po rozpade rodiny s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov ctíť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná obojom rodičom; preto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, aby sa tento rodič s maloletým dieťaťom nestretával, resp. stretával vo veľmi obmedzenom rozsahu.

10. Je potrebné si uvedomiť, že rodič, ktorému mal. dieťa nebolo zverené do osobnej starostlivosti, je v značnej miere obmedzený v bezprostrednom sústavnom výkone svojich rodičovských práv a povinností, avšak za žiadnych okolností nie je pozbavený zodpovednosti za riadny vývoj mal. dieťaťa. V prejednávanej veci je miera obmedzenia výkonu rodičovských práv otca vzhľadom na rozsah reálneho stretávania sa s dcérou veľmi výrazná. Jedným z výrazných prostriedkov pre zabezpečenie spoluúčasti druhého rodiča na výchove a udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta je osobný styk rodiča s mal. dieťaťom. Úlohou rodiča je pochopiteľne, aby pri styku s dieťaťom len pozitívnym spôsobom uplatňoval svoju výchovnú úlohu. Na druhej strane, úlohou rodiča, ktorému je dieťa zverené do osobnej starostlivosti, je so zreteľom na záujem dieťaťa na prospešnom styku s druhým rodičom vytvárať vhodné podmienky pre tento styk a to najmä vedením dieťaťa k správneému vzťahu k druhému rodičovi. Byť spolu znamená pre rodiča a jeho dieťa jeden zo základných prvkov rodinného života, a to aj napriek nezhodám vo vzťahoch medzi rodičmi. Ako vyplýva z Dohovoru o právach dieťaťa, dieťa má právo udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi a obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa (čl. 9 odst. 3 a čl. 18 ods. 1). Z ustálenej judikatúry Ústavného súdu vyplýva, že v záujme dieťaťa spravidla je, aby bolo v starostlivosti oboch rodičov, kde každý z nich poskytuje dieťaťu láskyplnú starostlivosť a každý svojim dielom prispieva k osobnostnému vývoju dieťaťa. Preto akékoľvek obmedzenie tohto aspektu rodinného života (styku medzi rodičom a dieťaťom), musí byť riadne a starostlivo odôvodnené, teda musí sledovať legitímny cieľ najlepšieho záujmu dieťaťa a byť tomuto cieľu primerané. Kritéria pre rozhodovanie o zverení dieťaťa do starostlivosti sa analogicky uplatnia aj v prípade rozhodovania o styku. V tomto ohľade všeobecne platí, že súdne konanie má byť

vedené, a prijaté opatrenia majú byť učinené vždy v najlepšom záujme dieťaťa (čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa). Pokiaľ všeobecné súdy rozhodujú o úprave styku, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, a teda ak je rozhodnutím súdu zverené do starostlivosti jedného z rodičov, potom by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stykať sa s druhým rodičom v takej miere, aby bol postulat rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takáto úprava je spravidla vždy v "najlepšom záujme dieťaťa", pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané.... Vo všeobecnej rovine je možné súhlasiť s doktrinálnym záverom, že "styk by mal byť stanovený v rozsahu, ktorý umožní nerezidentnému rodičovi v dostatočnej miere participovať na bežných každodenných záležitostiach dieťaťa, rovnako ako na jeho voľnočasových aktivitách. (vid' uznesenie ÚS ČR, sp.zn. I.ÚS 955/15 z 14. 3. 2017).

11. V prejednávanej veci je nepochybné, že mal. Z. sa so svojim otcom takmer nestretáva. Matka sa vo svojom odvolaní proti nariadenému neodkladnému opatreniu odvoláva na skutočnosť, že mal. Z. nemá s otcom vybudovaný žiadny vzťah a už rok ho nevidela, preto je pre ňu stresujúce, ak by ju otec vytrhol zo známeho prostredia. Z. do roku 2015 žila v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi. Nie je možné prisvedčiť tvrdeniu matky, že otca nepozná. V súlade s názorovou líniou prezentovanou v citovaných súdnych rozhodnutiach, je predovšetkým právom dieťaťa stretávať sa a poznať oboch rodičov. Je nepochybné v súlade so záujmom dieťaťa, aby sa s otcom stretávalo a budovalo si s ním citové väzby, ktoré sú nevyhnutné pre jeho zdravý psychický vývin. Z. má 6 rokov. Je vo veku, kedy je dostatočne zrelá stretávať sa s otcom bez prítomnosti matky. Naopak, jej prítomnosť by mohla vzhľadom na vzťahy medzi rodičmi pôsobiť rušivo. Odvolací súd podotýka, že úprava neodkladným opatrením v rozsahu párnej nedele v kalendárnom mesiaci je úpravou v nevyhnutnom rozsahu a predstavuje vhodnú formu pre obnovenie vzájomných vzťahov dcéry a otca, ktorí sa dlhšiu dobu nestretávali tak, aby v rozhodnutí vo veci samej mohol byť upravený styk v širšom rozsahu.

12. Z uvedených dôvodov má odvolací súd za to, že súd prvej inštancie správne posúdil dôvody uvádzané otcom ako dôvodné pre neodkladnú úpravu pomerov. V súlade so záujmom maloletého dieťaťa je namiesto úpravy styku v rozsahu primeranom na to, aby bol vytvorený priestor pre realizáciu rodičovských práv a povinností oboch rodičov a zároveň aby bol zohľadnený záujem maloletého dieťaťa na budovaní a upevňovaní si citových väzieb oboch rodičov.

13. Na základe uvedeného odvolací súd postupom podľa § 387 C.s.p. napadnuté uznesenie potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).